

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

PLEIN 23 - 'S-GRAVENHAGE

SPOED

Aan de Leden van de Coördinatie
Commissie voor Europese Integratie-
en Associatieproblemen

~~XXXXXXXXXX~~
Directie Afdeling

DGES

Datum: 17 november 1969

Onderwerp:

Vergadering 18 november 1969;
nota Economische Zaken

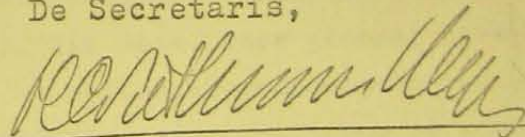
Kenmerk: 212793

Foto-no.: F/10338/69

Hierbij doe ik U toekomen een nota van het
Ministerie van Economische Zaken bevattende opmerkingen
over de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Deze nota dient voor de bespreking van punt 1
van de agenda van de Coördinatie Commissie van 18 november.

De Secretaris,

(H.C. Posthumus Meyjes)

Enige gedachten over een gewijzigd EEG-landbouwbeleid.

In de nota van het Ministerie van Landbouw en Visserij wordt een beschouwing gewijd aan een aantal alternatieven die voor een herziening van het markt- en prijsbeleid in aanmerking komen.

Onderstaand wordt een voorlopige visie van het Ministerie van Economische Zaken op dit onderwerp gegeven. Gezien de beperkte tijd is in deze nota volstaan met een globale aanduiding van de grote lijnen die naar de mening van Economische Zaken gevolgd zouden dienen te worden. In het bijzonder is hierbij ingegaan op de vraag hoe een deficiency payments-systeem binnen redelijke budgettaire perken kan worden gehouden. Zulks (punt 4) naar aanleiding van een eerste ambtelijke bespreking van de nota van Landbouw waar een uitwerking van die gedachte door Economische Zaken is toegezegd.

1. Falen van het oorspronkelijke systeem

a. De thans vrij algemeen aanvaarde analyse, welke het plan-Mansholt geeft van de situatie in de landbouw, laat duidelijk zien, dat het niet mogelijk is gebleken door het markt- en prijsbeleid tegelijk het aanbod te reguleren (er is een structurele overproduktie ontstaan) en de boer (ondanks het te hoge prijsniveau) een voldoende inkomen te verschaffen.

b. Ook bij de devaluatie van de Franse franc en de revaluatie van de Duitse mark is gebleken dat het huidige markt- en prijsbeleid te weinig flexibel is om de vooralsnog uiteenlopende economische ontwikkeling in de verschillende lidstaten op te vangen.

c. Het huidige beleid vergt nationaal-economisch gezien bijzonder hoge offers (zie bijlage). Uit deze, zeer globaal berekende cijfers (blz. 6) volgt dat de nationaal-economische kosten van het EEG-landbouwbeleid de volgende ordes van grootte vertonen.

- wegens prijsverschillen ten opzichte van het kostenniveau van een meer efficiënte produktie	+ f 30 mrd
- wegens produktiviteitsverschillen van in de landbouw werkzame overvloedige produktiefactoren	+ f 15 "
- wegens budgettaire uitgaven	+ f 17 "

d. Naast de onder c. genoemde macro-economische berekening laat ook een micro-economische kostencalculatie zien dat een verdere stijging van de produktie van een aantal belangrijke landbouwprodukten het irrationele stadium heeft bereikt. Zulks blijkt uit het feit dat de opbrengst per eenheid van de thans additioneel geproduceerde hoeveelheden tarwe, suikerbieten, melk, koolzaad e.d. de aan de producent toevallende toegevoegde waarde veelal niet meer dekt.

e. Indien de in de bijlage genoemde bedragen worden vergeleken met de in de landbouw geproduceerde netto toegevoegde waarde en in het bijzonder met het eruit resulterende inkomen van de producenten kan tevens de vraag worden gesteld of zulks nog past in een evenwichtige prioriteitenafweging van de verschillende maatschappelijke groeperingen.

f. In het handelspolitieke vlak geeft het toenemende protectionisme in de EEG-landbouw steeds meer aanleiding tot conflicten waarvan de repercussies niet tot de landbouw beperkt zouden blijven.

2. Criteria voor een gewijzigd EEG-landbouwbeleid

Voor een gewijzigd landbouwbeleid zouden de volgende uitgangspunten kunnen dienen:

- a. Het landbouwbeleid moet passen binnen het totale economische beleid. Dit betekent o.m. dat de totale kosten van dit beleid beperkt worden door de macro-economisch en budgettair gestelde prioriteiten en dat er een structureel evenwicht tussen vraag en aanbod wordt nagestreefd, zulks gezien in het ruimere kader van een internationale arbeidsverdeling.
- b. Een redelijk inkomensniveau moet voor de efficiënte producenten mogelijk zijn.
- c. De toetreding van nieuwe lidstaten dient zonder veel moeilijkheden en wijzigingen in het systeem mogelijk te zijn.
- d. Rekening dient te worden gehouden met de vooralsnog ongelijke economische ontwikkeling in de verschillende lidstaten.
- e. De positieve verworvenheden van het huidige landbouwbeleid zouden zoveel mogelijk dienen te worden behouden. Dit betekent dan tenminste:
  - Handhaving van de vrije interne markt in de EEG.
  - Communautaire instrumentaria.
  - Gemeenschappelijke financiering van het marktbeleid.

- f. In de komende jaren zal het plan-Mansholt naar verwachting niet van de grond komen zodat aan het markt- en prijsbeleid bijzonder hoge eisen zullen worden gesteld.

3. Instrumentarium

Het realiseren van een landbouwbeleid dat uitgaat van de onder punt 2 genoemde criteria zou de volgende drie hoofd-elementen kunnen bevatten:

- a. Een prijsbeleid gebaseerd op de efficiënte landbouwbedrijven.
- b. Een aanvullend steunbeleid gericht op de sociale behoefte en de aansporing tot structurele veranderingen.
- c. Het stellen van soepele kwantitatieve produktiedoelstellingen waarbij voldoende rekening wordt gehouden met de belangen van derde landen w.o. die van ontwikkelingslanden.

4. Eén van de mogelijke vormen van uitvoering

Voor het bepalen van de hoogte van de prijzen kan een dergelijk beleid zich baseren op het kostenniveau van efficiënte landen in vergelijkbare economische omstandigheden (zie bijlage). Zulks des te meer daar sommige van deze landen op niet te lange termijn deel zullen kunnen gaan uitmaken van de Gemeenschap. Gemiddeld voor alle landbouwprodukten liggen de prijzen in die landen 30 à 35% lager dan de huidige communautaire prijzen. Als wij aannemen, dat bij de toetreding van de reële prijzen in die landen iets verhoogd worden, dan kunnen wij streven naar een gemiddeld reëel prijsniveau, dat grosso modo ligt op 75% van het huidige communautaire niveau. (Het prijsniveau van de wereldmarkt is ca. 50% van het EEG-niveau).

Deze reële verlaging van 25% zou als volgt kunnen worden gerealiseerd:

- a. Een verlaging van de prijzen af-boerderij met gemiddeld 12½%, welke verlaging niet ten goede komt aan de consument maar via een fiscale ingreep naar de schatkist toevloeit. Uit de aldus opgebrachte middelen kan de boer een volledige compensatie krijgen voor deze prijsverlaging. Aanvankelijk kunnen deze toeslagen bestaan uit toeslagen per produkt, althans per hectare. Ze zouden echter geleidelijk dienen te worden omgebouwd, gedeeltelijk tot sociale toeslagen bij bedrijfs-

beëindiging e.d. en gedeeltelijk tot toeslagen voor structuurverbeteringen van de overblijvende bedrijven.

b. Een nominaal handhaven van dit verlaagde prijsniveau gedurende een periode van 5 jaar. Dit zou een daling van de reële prijzen met ca 12½% kunnen betekenen. Deze reële prijsdaling zou kunnen worden opgevangen door de produktiviteitsstijging in die periode en de gunstige invloed van de afvloeiing- en structuursteun onder punt a.

Punt 5a en 5b samen betekenen dat in 5 jaar een prijsniveau wordt bereikt dat in reële prijzen van nu gemiddeld 75% is van het huidige niveau. Verwacht mag worden dat bij dat prijsniveau er geen structurele overschotten zullen ontstaan, temeer daar in dit systeem een nadere flexibiliteit kan worden ingebouwd ter beïnvloeding van de onderlinge prijs- en produktieverhoudingen tussen de verschillende produkten.

Tenslotte zouden flexibele zelfvoorzienings-doelstellingen dienen te worden tot stand gebracht, zulks gezien in het ruimere kader van de handel met derde landen. Het nastreven van genoemde doelstellingen zou mede gerealiseerd kunnen worden door de in de vorige alinea genoemde beïnvloeding van de onderlinge prijs- en produktieverhoudingen.

5. Procedure

Door Nederland zou aan de Commissie kunnen worden verzocht een dergelijk systeem uit te werken en daarbij een kwantificering te geven van alle effecten ervan voor de landbouw en de totale economie van zowel voor de Zes als voor de Tien.

Zouden nieuwe wegen zoals de hier voorgestelde niet tijdig worden ingeslagen dan lijkt een ontwikkeling in de richting van een contingentering welhaast onvermijdelijk.